

✝ Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, nowember 1986
11. čislo · ISSN 0032-4132 · Lětnik 36

Bože skutkowanje

Bóh praji: Hlej, wšitko činju nowe (Zjewj. 21,5)

Bóh nas k widženju napomina. Mamy widjeć, kak Bóh skutkuje a wšitko nowe čini. Mamy spóznać, zo to tež džensa płaći, a wosebje tam, hdžež smy z našimi mocami a možnosćemi na koncu. Bóh postaji nowy započatk. W Swjatyjm pismje so nam za to přikłady podawaja. Tak je na přikład Bóh z Abrahamom znowa započal. A profeca přeco zaso izraelskemu ludej připowědachu: Bóh chce z wami znowa započec. To je so potom přez Jězusa Chrystusa tež stało. Bóh je nas wumóžil ze wšeho, štož mjez nami a Bohom steješe. Tutón nowy započatk je Bóh w krčenicy kóždemu z nas připowědał. Bóh wšitko nowe čini.

Naše hrono so husto při chowanju čita. Z tym wuznawamy: Tež hdyž su naše možnosće a nadžije na koncu, tak tola wěmy: Bóh praji nad našim žiwjenjom poslednje słowo. A tute poslednje słowo rěka: Hlej, wšitko činju nowe. Tuta dowěra do Božeho skutkowanja přinješe nam sylnu nadžiju, runje hdyž na koncu cyrkwinskeho lěta na našich zemřětych a na konc našeho žiwjenja myslimy. Boh nam da připowědać: Hlej, wšitko činju nowe. Tohodla na Boha hlada my a so jemu dowěrjamy.

Po A. B.

Nowe serbske knihi

Kulturnostawizniski kalendarij

Tuta mała brošurka je wušla zańdžene lěto w Budyšinje. W njej su za lěta 1985 do 1995 zapisane sprěnja wažne rěčny a zdruha wšitcy wuznamni Serbja, kiž maja w tutej dobjce někajki „kulojty“ jubilej. Nětk može so kóždy časom nastajić na wopomnjenske dny, a hižo tohodla knižku lubje witamy. Smy wšak žiwi w času rěčnicow a jubilejow – něchtó hižo rěčeše wo diktaturje nule a pjatki –, ale wažne tola je, zo sej přeco zaso přiswojimy swoje stawizny, njech tež z pomocu „kulojtych ličbow“.

Cyłkownje je za našu dekadu zapisanych 117 podawkow a 177 wosobinskih rěčnicow; poskitk je wulki, a wuběrać je trjeba. Směmy mjez jubilarami witać nimale 50 ewangelskich a katolskich fararjow, štož na to pokazuje, kajki wulki wuznam su runje fararjo w našich stawiznach měli.

Njeh pak su tež dowolene tři kritiske přispomnjenja.

- Zdžěla so pola wosobow přistaji powolanje (adwokat, prawiznik, rězbar), ženje pak nic pola fararjow. Tak wustupuje posledni katolski serbski biskop a předsyda Maćicy Serbskeje, Jurij Lušćanski, jeniče jako „spisaćel“.
- Sak, z kotrymž su so rěčnicy lójili, zda so mi druhdy chětro drobnj:

Twój je dzeń a twoja je tež nóc;

ty činiš, zo slónco a hwězdy

swoje wěste běženje maju.

Ty stajiš kóždemu krajej jeho mjezy;

lěćo a zymu činiš ty.

(Ps. 74,16-17)

Foto: Luxec

Namjetuja so 260. abo 290. rěčnicy. Hdyž pak hižo tak, čehodla so potom njenaspomni 260 lět po wudaću přenjeje serbskeje biblije za lěto 1988 abo 270. rěčnica založenja Serbskeho předarskeho towarstwa w Lipsku 1716?

- Cyle na koncu zhonimy narodniny někotrych wosobow, kiž džensa hišće na dobro Serbow skutkuja. Tu pak je so cyle na duchownstwo pozabyło, znajmjeńša Herberta Nowaka bychmy sej tu přeli, jelizo nic tež tamnych. Ale pokoj wo to: Na sydomydžesaćiny fararja Nowaka spominachu w Rozhledze, w No-

wym Casniku, w Pomhaj Bóh, w Nowinkarju a skónčnje tež w Předženaku, hačrunjež njebě jubilar za to namjetowany. Tuž njezabudmy na njemjenowanych. J. M.

Sćerpnosć, próca,

modlitwa

su tři dobre

zelička.

Ze žiwjenja Mateja Dołheho

Njeboh bratr Matej Dołhi slušaše, wi-džany jako wobydler tutoho kraja, k najspodźiwnišim mužam, kotrychž je tonsamy dołhi čas widžał. Zo bu z čežkarja, bjez někajkeho namrěwstwa abo žentwty, jenož z pilnosću a rozumom skónčnje wobsedžer knježe-ho kubła z nahladnym zamóženjom, wubudži daloko a šeroko zadžiwanje, přetož bě wyše toho serbskeho pochada, a či dđeržachu so, kaž je znate, wosebje w zańdženym času pod syl-nym čišćom. Zo je při tym swoje dary a swoju džělawosć k lěpšemu Božeho kralestwa mjez svojim ludom nalo-žował a wosebje žohnowany grat za založenje bratrowskeje wosady w Ma-łym Wjelkowje był, je z bratrowskich stawiznow znate.

Takle čitamy w dodawku k jeho ži-wjenjoběhej. Matej Dołhi narodži so 24. meje 1704 w Dobrošecach. Jeho nan – ratar – zemrě, hdyž bě Matej poldra lěta. Wo swojej maćeri pisa: „Jej jara zaležeše, mje porjadnje a bohobojaznje kublać, a hdyž buch starši, modleše so husto ze mnu pokornje prošo k Bohej, zo by mje před złym swětom zwarno-wał. Wona přežiwi husto cyle nocy z modlenjom, štož njerědko cyle jasnje slyšach, hdyž wotućich.“

Sulu wopytowaše w Malešecach.

„Hdyž tak samlutki na polu skót pa-sech, njeprějach so ničo bóle hač pra-wy puć, po kotrymž do njebies přiń-džeš, spoznać. Hdyž so tohodla raz wučerja woprašach, dóstach wotmoł-wu, zo dyrbbju pilnje w bibliji čitać, tam je to napisane.“

Wón wotrjekny so nanoweho kubla na dobro bratra, bu wotročk w Ścijecach a bórze na to nawabi so k wojakam. W tutym času „spóznych hordosć, kotraž mje wobknježeše, jako moju hłownu za-

hubu a jako žórlo wšeho złeho, kotrež mje wobdawaše“. Z wulkej prócu pu-šćichu jeho z wojskeje služby, a jako přenje džěše do cyrkwy. W najwšela-korišich wsach džělaše jako wotročk a zasydli so po džěsac lětach na Židowje, hdžež bu dnjownik.

„Moje zbudženje přiběraše w tutym času z kóždym dnjom, k čemuž přino-šowaše wjele mój wobchad ze serb-skim předarjom Pječom.“

Dnja 5. februara 1732 so woženi a za lěto čehnješe jako najenk na bratrowe kublo do Dobrošec. W tym času zezna-jomi so z bratrowskej wosadu. Wopyty w Ochranowje, a w Klukšu pola fararja Kúhna posylnjachu jeho, „... zbudžene duše wšudžom wopytać“. Wot wyšeho hejtmana hrabje z Gersdorfa dósta na-dawk, „... zbudženym wokřewjenje podawać“.

„Moje myto za to bě hanjenje a za-čpěće pola swěta.“

Po pjeć lětach čehnješe ze swójbu (tři džěci) do Klukša a „pokročuje pilnje z podawanjom wokřewjenskich hodžin“.

W l. 1740 přesydlili so do Čemjerc a kupi sej „pusty statok“. Z wjele prócu staji jón do porjadka. W l. 1744 poskići jemu hrabja z Gersdorfa městno dohla-dowarja w Čichońcy a da jemu zdobom nadawk, na kuble tam rumnosć za schadžowanja zarjadować. Bratřa z Ochranowa so prošachu za wotměwanje schadžowanjow. W tym času předa Ma-tej Dołhi kublo w Čemjercach a kupi knježe kublo w Małym Wjelkowje. Hdyž zemrě hrabja z Gersdorfa w lěće 1746, zakazachu namrěwcy (Bartska hałuz a hrabjow z Gersdorf) schadžo-wanja w Čichońcy. Nětk pokročowa-chu schadžowanja w Małym Wjelko-wje, a tež Ochranowscy bratřa přińdže-chu sobu tam.

„Moje wutrobite přeće bě, zo by Wu-možnik za nas wobich Serbow taj-

kule wjesku Knjeza kaž Ochranow tu zarjadował. Moje wonkowne zamó-ženke wobstejnoscě žohnowaše Wu-možnik tak, zo mjach hnadu, mały spočatk tudyšeje wosady w jeje džě-čatstwie podpěrować. Tež to mi dari, zo to, štož činjach, z radosću a zwól-niwej wutrobu dokonjeć móžach.“

W l. 1756 natwari Matej Dołhi chěžu w Małym Wjelkowje (džensniša fara) a chcyše „... swoje zbywace dny prawje po sabbatskim přežiwić“. Swoje knježe kublo bě na hrabinku Agnes Reuss pře-dał.

„Wumožnik bě moju pilnosć tak žoh-nował, zo běch ze swójbu bohaće žoh-nowany. Tola žadosć, hišće bohatsi być, hibaše so džěci a sylnišo we mni. Dach so potom do někotreježkuli wě-cy, při čimž móhl sej husćišo jara na duši škodžeć, hdyž njeby ruka mojeho najswěrnějšeho přecela mje škitała.“

Dnja 5. februara 1782 woswjeći z mandželskej zloty kwas. Podžěl wosady na tutym swjedženju wosta jemu traj-nje w pomjátku. 11. měrca 1784 zemrě jemu žona. Do svojeho žiwjenjoběha sej po tym zapisa: „Mój wšědny tróšt je, zo mi mój Wumožnik ničo, štož je so w mojim žiwjenju stało, wjace porokować njemože. Jeho drohotna krej budže moju nahu a wbohu dušu tak drascić, zo nje-budu hewak ničo wjace tu a we wěč-nosći trjebać. ... mojej woći stej nima-le slepej, ale džakuju so Wumožnikej wšědnje, zo je mi wobličo tak dołho zdđeržał.“ 1786 w oktobrje, při wječeri prošese wšitkich jeho wobdawacych wo wodaće a „... zwěsći, zo nima přećiwu nikomu ničo, zo pak je cyle wumóžen-skej lubosći svojeho Knjeza podany“.

Dnja 2. nowembra 1786 „wumrě měr-nje w 83ym lěće swojeho putnikowanja. Wot jeho 13 džěci su jeho dwaj synaj a pjeć džowkow a wot jeho 23 wnučkow 13 přežiwili“.

Mudrosć starych Serbow

Kóždy čłowjek pyta a namaka swój križ

Tole słowo njetrjechi w kóždym pa-dže. Ja sym nadešoł tak někotrehožkuli, kiž njeje stajnje stonał, ale džakowny a wjesoły swój puć soł. A to běchu lu-džo, kotrymž njeběchu pjenjezy z kór-cami wotměrjene. Seneca, romski filo-zof a spisowacel, je prajił: Najlěpje za čłowjeka, hdyž je nimale chudy, přetož bohaty so boji wo swoje kubla. Bohaty je často rohaty. Móžeš sebi bohateho skupjenca wjesoleho předstajić? Wón je sebi sam križ napołožił.

Bědna chudoba je wšak zawěrnje bo-losny križ. Štó pak wšo njeskorži, zo pjenjezy njedosaħaja! A hdy bychu hišće wjace měli, skiwlili tola bychu. Hdyž njeskorža na chudobu, tak na wšelke chorosće. Kak to z tobu je? Sy ty tak cyle strowy, tak strowy kaž rybička we wodze? Přeco nas něšto mały kusk boli abo mota. Čłowjekojo rady wo svojich chorosćach rěča, zo bychu wobdžiwani a wobzarowani byli. To je wolij za jich dušu. Ta je chora, snano bóle hač čělo.

Mandželstwo je husto wobčězny križ. Starši su počězeni dla njeporadženych džěci.

Ty sy zrudny, zo dyrbiš runje w na-šim času w našim kraju žiwy być. Twój susod njeznaje ničo druhe hač na swojeho lóžeho swaka swarić. Młody čłowjek je njespokojom ze swo-jej wučbu.

Kóždy, nimale kóždy je swój križ na-makał, kiž nima ponižnu dowěru:
Štož čini Bóh, wšo dobre je.

Gerhard Wirth

Serbske wuznaće

Sym Serb a Serb tež wostanu dońž po zemi tu pućuju.
Serbskaj běštaj nan a mać,
kak narodnosć móhl zapřěwać?

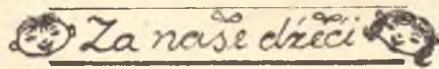
Prěnje słowo zaslyšach
serbske, jako něhdy mać
mi do kolebki spěwaja,
mje, serbske džěčo, košeje. —

Serbske dóstach kubljanje
a w serbskim chodžach towarstwje.
Ze serbskim „haj“ so zwěrowach,
raz serbski swójbu dach.

Tež druhe ludy lubuju —
jich rěč a wašnja česćuju.
Njeh měr a pokoj zjednoća
wšě ludy zemje do cyka!

Hdyž přińdže chwila poslednja.
kiž kóžděho raz dočaka,
to swětej jako džělenje
chcu serbsce prajić „Božemje“.

J. Pawlů

Rozbita šalka

Hólc je sej hrajkal a při tym šalku rozbił. Nichtó to njeje widžał. Přińdže nan a so prašeše:

„Štó je šalku rozbił?“

Hólc třepotaše ze strachom a praješe:

„Ja.“

A na to nan:

„Džakuju so či, zo sy prawdu prajił.“

L. N. Tolstoj

Prispmnjenčko

Wěra na pačerjach prašach so za hólcem, kiž njebě na wučbu přišoł. Dru-he džěci z jeho rjadownje mi prajachu: „Wón džensa chwile nima.“ Jedna hol-ca mje prošese, zo by něšto přjedy wote-č móhla, dokelž ma w měsće hišće něšto wobstarać, přjedy hač bus zaso wotjědže. Po pačerjach wopytach staršu samostejacu žonu. Jenož njerady wona swoje džělo nabok položi, zo by so ze mnu rozmołwjała. Dokelž wona druhy tež nutnosće a bibliske hodžiny we wjesce, w kotrejž bydlj, wopytuje, po-skićich jej Ochranowske hešla za nowe lěto. Na to wona mi wotmołwi: „Za to ja kóždy džěni chwile nimam.“

Njeh je to dosć přikładow. Je tola husto tak, zo so čłowjekej něšto druhe wažniše być zda hač Bože słowo. Druhdy so něchtó zaso na Boha dopomina, hdyž je w nuzy a so na njeho wobroća z modlitwu. A jeli Bóh jemu potom njepomha, je zadźiwany a so zaso wot njeho wotwobroći. Kak pak móžeš woćakować, zo Bóh će wuslyši, hdyž ty na njeho njeposluchaš? Bóh tola njeje naš słůžownik, kiž ma nam pomhać, hdyž sami wjac dale njewěmy; ale wón je Knjez našeho žiwjenja, kotrehož mamy so „wyše wšeho bojeć, jeho lubować a so jemu dowěrić“. A to so tež w tym pokazuje, zo mamy za Bože słowo chwile.

S. Albert

Farar Gerhard Voigt – narodny prócowar w Hodźiju

W druhej połojcy zašeho lětstotka bě Hodzijska wosada přez skutkowanje sławného fararja Imiša znata jako dobra serbska wosada. Tola hižo w tutym času počachu so wjeski, kiž na němskorěčny teritorij mjězowachu, a Hodźij samón přeněmčować. Arnošt Muka pisa w léce 1884, „zo je so do tutych stronow wjetša ličba Němcow začisćala“ a zo je we wosadze „cyła kopica“ narodnje měšanych swojbow, přez kotrež so němčina dale a bóle šěrješe. Na započatku našeho lětstotka so Hodzijska wosada dale a spěšnišo přeněmčowaše. Wočiwidne je to na woteběranju ličby serbskich pačerskich dźěći: w lětach 1891–1900 dźěše hišće połojca wšěch pačerskich dźěći k serbskej konfirmaciji, třiceći lět pozdźišo jenož hišće kóžde pjatnate.

Gerhard Voigt, kiž bě z léta 1902 diakon a po smjerći fararja Křižana w léce 1923 farar Hodzijskeje wosady, spózna tute wuwice. Njepřihladowaše přeněmčenju swojeje wosady, ale zasadžeše so po swojich mocach za to, zo by wosada serbska wostała. W pačerskej knize je nam zawostajil wopisanje swojich prócowanjow wo serbske pačerske dźěći. Jeho noticy njeh su tu we wurězkach wozjewjene, móhłrjec jako „dženik serbskeho fararja a narodneho prócowarja“:

*

1920
Dokelž ličba serbskich pačerskich dźěći dale a bóle woteběraše, wobzamknyštaj duchownaj, dźěći we wučbje wjac po narodnosći njedźelić, ale do holcow a hólcow. Farar Křižan přewza wučbu pola holcow, diakon Voigt pola hólcow, při čimž so němske a serbske dźěći – kaž w šuli – hromadze rozwučowachu... Hakle na poslednimaj srjedomaj přewza farar Křižan serbske dźěći a farar Voigt němske, dokelž měješe přeniši lěta serbsce konfirměrować a druhu němsce.

1924
Serbske dźěći so zaso z němskimi zhromadnje rozwučowachu... W poslednim tydženju do konfirmacije so wosebita skupina za Serbow wutwori... Wot serbskich holcow přińdžechu pjeć (wot wšo dohromady šěsć) w plachćice ke konfirmaciji...

1925
Hačrunjež bě mjez lětušimi pačerskimi dźěćimi něhdze 20, kiž derje serbsce móžachu a doma ze staršimi serbsce rěčachu, kotrychž maćerna rěč bě potajkim serbsčina, tak mějachu tola jenož štyrjo přeće, k serbskej konfirmaciji hić. Po mojim měnjenju ma to hłownje dwě

Farar Voigt lěta 1926 z hólčacej skupinu pačerskich dźěći

přičinje: Sprěnja njejsu tute dźěći w šuli serbsce čitać nawuknyli, dokelž jim to na započatku čeze čini, a tohodla su so přeco hižo radšo k němskim dźěćom dźerželi. Zdruha nastanje přeće, so němsce konfirměrować dać, zawěsće tež přez to, zo so w poslednich lětach na serbskej konfirmaciji jenož mało dźěći wobdźeli, tak zo bě cyrkej chětro prózdna a přez to wšitko mjenje swjatočne hač na němskej konfirmaciji, hdžež bě Boži dom polnje wobsadźeny.

1926
Serbske dźěći so zhromadnje z němskimi wuwučowachu. Hačrunjež bě hišće 20% serbskich dźěći, chcychu so jenož štyrjo w serbskej rěči konfirměrować dać. Při tym wosta tež potom hišće, jako so dźěćom praji, zo so serbske zhromadnje z němskimi wuwučować a pruwować budu, tak zo njetřebaja žane wosebite znajomosće w serbsčinje. Wšako njejsu w šuli katechismus, hrono a spěw serbsce nawuknyli.

1927
Wot wšo dohromady 114 dźěći přejachu sebi zwoprědka dwaj hólcaj a štyri holcy serbsku konfirmaciju... Skončnje so zaso skupina z ryzy serbskej wučbu zarjadowa. Dokelž pak hišće wjac hač 20 dźěći doma serbsce rěčeše, wozjewi so na njedźeli Cantate, zo je so zaso wosebita serbska skupina wutworiła, z próstw, zo bychy starši hišće dalše dźěći k tutej wučbje posłali, na čož so hišće dvě serbskej holcy přizjewištaj...

1928
Serbsku konfirmaciju přeještaj sebi zwoprědka jenož jedyn hólca a jedna holca, ale jenož potom, jeli so hišće dalše dźěći k tomu přizjewja. Tak potajkim k jutram 1928 k přěnjemu razej w Hodźiju njebychmy žanu serbsku konfirmaciju měli... Po dalšim wozjewjenju w cyrkwi, zo móža so serbske dźěći, kiž chcedža so serbsce konfirměrować dać, nětikle hišće přizjewić, zo so z němskimi dźěćimi zhromadnje (potajkim nic na serbskich kemšach) pruwować budu..., přizjewichu so hišće tři hólcy a jedna holca z Bolborčanskeje šule. Wuwučowachu so zhromadnje z Němcami, při

čimž farar Voigt tež serbsce rěčeše, a po wučbje, hdyž běchu němske dźěći hižo wotešli, zaměr hodžiny serbsce zjima a z prašenjemi wospjetować daše.

1929
Dokelž jenož hišće tři hólcy a jedna holca za serbsku konfirmaciju do prašenja přińdžechu, njewutwori so wosebita serbska skupina... Hižo lěta 1923 bě mjez holcami jenož jedna, kiž k serbskej konfirmaciji dźěše a kotrejež swěru ja tehdy w narěči wosebje wuzběhnych. Lětsa bě na koncu tak, zo so jenož čí horjeka mjenowani tři hólcy serbsce konfirměrować dachu a ani jedna holca nic.

1930
Dokelž so na započatku jenož jedyn hólca a jedna holca za serbsku konfirmaciju přizjewištaj, so zwoprědka zhromadnje z němskimi dźěćimi wuwučowachu. Hdyž farar Voigt zwěsći, zo z jeho skupiny samej 11 hólcow ze serbskeho staršiskeho domu přińdže, rěčeše wón we wučbje zdźěla tež serbsce. Po wospjetnych rozmołwach ze serbskimi staršimi chcychu na koncu wšo dohromady tři so serbsce konfirměrować dać. Tući so wutoru wot 1/23–1/25 hodž. wot fararja Voigta wosebiće (w jeho studowni) wuwučowachu. Wuknjechu tak derje, zo so zaso wosebite serbske pruwowanje wotmě.

1931
K serbskej wučbje přizjewi so spočatnje jenož jedna holca. Dokelž je serbsčina w staršiskim domje wot 8 holcow hišće wobchadna rěč a tamne tola hišće serbsce rozumja, nadźijach so, tola hišće někotrych za serbsku konfirmaciju zdobyć. Podarmo. Sama pak nochcyše holca konfirměrowana być. Tohodla lětsa w Hodźiju k přěnjemu razej žana serbska konfirmacija!

1932
K serbskej konfirmaciji přizjewištaj so jenož dwaj z Bolborc, ale jenož za tón pad, zo so jimaj hišće wjac přidruža. To so – njehladajo pilneho wabjenja fararja pola tych, kiž serbsce rozumjachu – njesta, tak zo čí dwaj so

na němskej wučbje a konfirmaciji wobdźělštaj a po tym jenož k serbskej přenjeji spowědži džěštaj. (Farar Voigt we wučbje zdžěla tež serbsčinu naložowaše).

1933

Na prašenje, što doma hišće serbsce rěči, přizjewi so jenož dwě holcy. Je wočiwidne, wonej **nochcetej** być serbsce konfirměrowanej.

1934

Na prašenja, što by chcył k serbskej konfirmaciji hić, přizjewi so jenož jedna holca. A na prašenje, koho starši doma serbsce rěča, přizjewi so 29 džěć. Tohodla praji so džěćom a so njedzeli Cantate tež wozjewi, zo je farar Voigt rady zwólniwy, tež serbsku paćersku wučbu zarjadować; tola srjedu po tym přizjewi so zaso jenož wona jedna holca...

Z tym skónči so „dženik serbskeho fararja a narodneho prócowarja“, a z tym skónča so tež stawizny serbskich konfirmacijow w Hodžiju. Farar Arnošt Wjezar, kiž bě z lěta 1934 — po tym zo bě farar Voigt na wuměnk šol — z fararjom w Hodžiju, so njeprócowashe wo zdžerženje serbskosće w swojej wosadze. Za jeho čas njewotmě so ani jenička serbska konfirmacija. Mólhrjec jako doznyk a wuklinčenje namakamy w polstatych lětach (za čas fararja G.

Lazara) hišće raz džewjeć serbskich paćerskich džěć (wot cyłkownje 794).

Po svojich mocach je so farar Gerhard Voigt prócował, w Hodžijskej wosadze serbske zdžeržec, štož tu hišće bě. Tola přeněmčenju swojeje wosady njeje mohl dowobarać, objektivnje woběžacy proces asimilacije Serbow bě sylniši hač mocy jednotliwca. Za swoje džěło za serbstwo farar Voigt ani njeje česće a sławy žnjał, njeje so dóstał do biografiskeho słownika narodnych prócowarjow, jeho mjeno je pozabyte. Čim bóle mamy sej my česćić Gerharda Voigta — serbskeho fararja a narodneho prócowarja začichim. Čim bóle mamy sej my česćić duch, w kotrymž je won skutkował, z kotrehož je mocy čerpał za prócu wo ewangelskich Serbow.

T. M.

Žiwjenske daty Gerhardt Voigta:

1868 so narodži w Klětnom jako syn kantora, wopyta gymnazij w Berlinje, studij teologije

1896 wikar we Lupoji

1898 diakon w Ketlicach

1902 diakon w Hodžiju

1923 farar w Hodžiju

1933 na wuměnk

1940 zemrě w Budyšinje, pochowany w Hodžiju

Cyrkej w Nosacicach

POWĚŚĆE

Moskowski patriarchat wotewrě informaciske srjedzišćo

Moskwa: Rusko-ortodoksna cyrkej je w zwisku z woswjećenjom přiwažaca křesćanstwa w Ruskej před tysac lětami w lěće 1988 wotewrěla informaciske srjedzišćo na Pogodinskej wosrjedź Moskwy. Je wužiwać móžeja wšityc so-wjetscy staćenjo a wukrajni turisća. Nimno konferencnych a wustajenskich žurłow su w srjedzišću tež rumnosće za předań knihow a za poradžowanje turistow.

Swjatočne poswjećenje srjedzišća přewjedze načolnik wonkowneho zarjada Moskowskeho patriarchata, metropolit Filaret, kotryž wotmě tam hižo dvě nowinarskej konferency za wukrajnych nowinarjow. Tuchwilu nachadza so w informaciskim srjedzišću wustajenca ikonow. Na předań su tačele z liturgiskimi spěwami kaž tež nabožinske dopomjenki.

Pućowanska služba, kiž džěla ruku w ruce ze statnym předewzaćom „Intourist“, poskićuje lětny program z nabožinske pućowanskimi cilimi. Hižo w zańdženym lěće bě so z Radu za nabožinske naležnosće při Ministerskej radze ZSSR dojednało, zo smědza seminarisća a duchowni Duchowneje akademije w Zagorsku jako přewodnicy při wopytach nabožinskich městnow skutkować.

(IDL)

Rozšěrjenje biblije 1985 w NDR

Kaž zdžěli biblijska služba, džěłowe zjednoćenstwo ewangelskich biblijskich

towarstwow w NDR, nětkole w čišćanej lětnje rozprawje, rozšěri so w zańdženym lěće 69 248 biblijow w NDR. K tomu přińdže 75 799 Nowych testamentow a 2 107 džělow biblije, wyše toho 270 402 wuběrkwow tekstow. Z toho wuchadza za 1985 cyłkowna ličba 417 556 eksemplarov biblijskich tekstow. Přiličić maja so hišće 1985 wot Křesćanskeje služby za slepych zhotowjene biblijske teksty: 863 Starych zakonjow (Luther), 663 Nowych testamentow (Luther) a 194 Nowych testamentow (Dobra powěsć). W tutych ličbach njejsu katolske wudaća biblije wobkedžbowane. (ena)

Biblija w čěšćinje

W nakładze 100 000 eksemplarov ma w přichodnym času z přizwolenjom instancow w ČSSR katolske wudaće biblije w čěšćinje wuńć. Tute wudaće biblije zložuje so na okumeniski přeložk, kotryž rozšěri so z deuterokanoniskimi apokrypami, t. r. z knihami, kotrež njejsu w powšitkownych biblijach. Bórzomne wuńdženje tutoho cyłkowneho wudaća je wosebita naležnosć Praskeho arcybiskopa Františka Tomášeka.

IDL

Přetož žadyn mjez nami njeje sam sebi žiwy a žadyn njewumrěje sam sebi. Hdyž smy žiwi, smy Knjezej žiwi. Hdyž wumrěmy, wumrěmy Knjezej. Tohodla: njech smy žiwi abo njech wumrěmy, smy Knjezowi. Přetož za to je Chrystus wumrěł a zaso wožiwił, zo by knjez był mrtwych a žiwych.

(Rom. 14, 7–9)

SERBSKE BOŽE SŁUŽBY

2. 11. — 23. njedzela po Swjatej trojicy
Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (Albert)
Budestecy: 14.00 hodź. kemše (Albert)

9. 11. — dopředposlednja njedzela w cyrkwiskim lěće
Huska: 10.00 hodź. kemše (G. Lazar)

16. 11. — předposlednja njedzela w cyrkwiskim lěće
Hrodzišćo: 8.30 hodź. kemše (G. Lazar)
Poršicy: 8.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom (Feustel)
Bart: 10.00 hodź. kemše (G. Lazar)
Budyšink: 10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom (Feustel)

30. 11. — 1. njedzela w adwencie
Bukey: 14.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom (G. Lazar)

7. 12. — 2. njedzela w adwencie
Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (Albert)
Minakal: 9.00 hodź. kemše (Feustel)
Budestecy: 14.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom (Wirth)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. Rjadowe Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Luđowe nakładnistwo Domowina, Budyšin, Sukełska 27. Redaktor: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, Budyšin, 8600, tel. 42201. Ekspedycja: farar G. Lazar, Kirchweg 3, Bukey (Hochkirch), 8601. — Lic. č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Čisć: Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1746). — Wuchadza jónkróc za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Sp. Bautzen 4962-30-110 — Index-Nummer 32921